

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ «ΟΥΖΟ»

Το όνομα «ούζο» επέχει θέσιν επωνυμίας πώλησης αλκοολούχου ποτού που ανήκει στην κατηγορία των «αποσταγμένων anis» και είναι καταχωρισμένο στο Παράρτημα III του καν. (ΕΚ) 110/2008 ως γεωγραφική ένδειξη υπέρ της Ελλάδας και της Κύπρου.

Η γεωγραφική ένδειξη «ούζο» αντικαθιστά υποχρεωτικά την επωνυμία πώλησης “αποσταγμένο anis”.

Το ούζο αποτέλεσε αναγνωρισμένη υπέρ της Ελλάδος ονομασία στον καν. (ΕΟΚ) 1576/89. Με την πράξη περί των όρων προσχωρήσεων της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση, τροποποιήθηκε ο εν λόγω κανονισμός, ώστε να συμπεριλάβει και την Κύπρο, ως χώρα δικαιούμενη να παράγει ούζο.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ-ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Ο τρόπος παρασκευής και τα βασικά χαρακτηριστικά του ούζου είναι ίδια και στις δύο χώρες.

Ούζο ονομάζεται το αλκοολούχο ποτό με γλυκάνισο που παράγεται παραδοσιακά με σύμμιξη αλκοολών που έχουν αρωματισθεί με απόσταξη ή διαβροχή με σπόρους ανίσου και ενδεχόμενα μαράθου, μαστίχα από το ιθαγενές μαστιχόδενδρο της Χίου (*Pistacia Lentiscus Chia* ή *Latifolia*) και άλλους αρωματικούς σπόρους, φυτά και καρπούς.

Η αλκοόλη που έχει αρωματισθεί με απόσταξη (προϊόν απόσταξης) πρέπει:

α) να αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 20% του αλκοολικού τίτλου του προϊόντος, και

β) να λαμβάνεται με απόσταξη σε παραδοσιακούς χάλκινους άμβυκες ασυνεχούς λειτουργίας χωρητικότητας μέχρι και 1.000 λίτρων και να έχει αλκοολικό τίτλο όχι μικρότερο του 55% vol και όχι μεγαλύτερο του 80% vol.

Στο εκ της συμμείξεως των κατά την προηγούμενη παράγραφο αρωματισμένων αλκοολών (εκχυλισμάτων) λαμβανόμενο μίγμα, επιτρέπεται η προσθήκη μόνον:

α. βελτιωτικών ουσιών που λαμβάνονται από την εκχύλιση και απόσταξη των κατά το προηγούμενο εδάφιο αρωματικών σπόρων, φυτών και καρπών.

β. γλυκαντικών υλών, σε ποσότητα τέτοια ώστε το διατιθέμενο στην κατανάλωση «ούζο» να έχει στερεό υπόλειμμα όχι μεγαλύτερο από 50 γραμμάρια ανά λίτρο.

γ. νερού μέχρι της διαμόρφωσης του αλκοολικού τίτλου κατανάλωσης, ο οποίος δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερος του 37,5 %vol.

ΔΕΣΜΟΣ ΜΕ ΤΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΓΩΓΗ

Πλήθος ιστορικών μαρτυριών τεκμηριώνουν ότι η παρασκευή του ούζου ήταν δι-αδεδομένη στον ελληνικό χώρο από αιώνων. Η ονομασία ούζο εμφανίστηκε πιθανό-τατα κατά τα τέλη του 19^{ου} αιώνα και υπάρχουν διάφορες ερμηνείες για την προέλευ-σή της.

Αποτελεί πάντως σήμερα αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι πρόκειται για ένα αποκλε-ιστικά ελληνικό αλκοολούχο ποτό που παράγεται στην Ελλάδα και στην Κύπρο, ό-πως άλλωστε αποτυπώθηκε και στον καν. (ΕΟΚ) 1576/89 (σχετ. παράγραφος 3 του στοιχείου ιε της παραγράφου 4 του άρθρου 1).

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Το ούζο διέπεται από την εθνική νομοθεσία της Ελλάδας και της Κύπρου. Όσον αφορά την ελληνική νομοθεσία ισχύουν οι διατάξεις του Κεφαλαίου Α του άρ-θρου 6 της υπ' αριθ. 3010878/1396/0029/11-6-2003 απόφασης Υπουργού Οικονομί-ας και Οικονομικών, με το οποίο θεσπίζονται τα αναφερόμενα στην ως άνω ενότητα «ΜΕΘΟΔΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ - ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ».

Επιπλέον θεσπίζονται τα παρακάτω:

(παρ. 3 του ως άνω κεφαλαίου) :

«Η επωνυμία «ούζο» συνιστά «επωνυμία κατά παράδοση» κατά την έννοια των δι-ατάξεων του εδαφίου α' της παραγράφου 4 του άρθρου 7 της παρούσας, δηλωτική των αλκοολούχων ποτών περί των οποίων διαλαμβάνει το υπεδάφιο 3 του εδαφίου ιε' της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του Καν. (ΕΟΚ) 1576/89 που παρασκευάζονται στην Ελλάδα.

(παρ. 4 του ως άνω κεφαλαίου) :

Επί των μέσων προσσκευασίας και συσκευασίας του αλκοολούχου ποτού «ού-ζο»:

α. επιτρέπεται, πέραν των κατά το άρθρο 10 της παρούσας υποχρεωτικών και προαιρετικών ενδείξεων, η αναγραφή της ένδειξης «ορεκτικό».

β. δεν επιτρέπεται η αναγραφή άλλων ενδείξεων, ειδικότερα δε ενδείξεων όπως «από απόσταξη», «διπλή απόσταξη», «επαναπόσταξη» και άλλες συναφείς.

Των διατάξεων αυτών εξαιρείται η περίπτωση κατά την οποία ο αλκοολικός τίτλος του ούζου οφείλεται καθ' ολοκληρίαν στο κατά το εδάφιο 1 της παρούσας παραγρά-

φου προϊόν απόσταξης, οπότε και μόνον επιτρέπεται η χρησιμοποίηση της ένδειξης «εξ αποστάξεως 100%» ή «από απόσταξη 100%» επεξηγηματικά προς την επωνυμία «ούζο» και με γράμματα μικρότερου μεγέθους.

Τα ποτοποιεία που παρασκευάζουν ούζο του οποίου ο αλκοολικός τίτλος οφείλεται καθ' ολοκληρίαν στο κατά το εδάφιο 1 της παρούσας παραγράφου προϊόν απόσταξης περιλαμβάνονται σε κατάλογο που καταρτίζεται με Απόφασή μας.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Οι πρόνοιες που αφορούν το ούζο, περιλαμβάνονται στην Κανονιστική Διοικητική Πράξη 283 (Κ.Δ.Π. 283/2001, Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας αρ. 3515, 20/7/2001).

Επί των μέσων προσυσκευασίας και συσκευασίας του αλκοολούχου ποτού «ούζο», πέραν των προνοιών που έχουν ήδη αναφερθεί και ισχύουν στην ελληνική νομοθεσία είναι υποχρεωτικό:

1. Να αναγράφεται η επωνυμία του αλκοολούχου ποτού με γράμματα ύψους τουλάχιστον 7 χιλιοστών του μέτρου (7mm).
2. Τα στοιχεία του παραγωγού και εμφιαλωτή όπως όνομα, διεύθυνση έδρας και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο απαιτείται για προσδιορισμό τους, θα αναγράφονται με κεφαλαία γράμματα ύψους που να μην υπερβαίνει το ύψος των χαρακτήρων που χρησιμοποιούνται για την ονομασία του ποτού με ελάχιστο ύψος τα 3 χιλιοστά του μέτρου (3 mm).
3. Σε περίπτωση που ο εμφιαλωτής δεν είναι και ο παραγωγός θα αναφέρονται μόνο τα στοιχεία του εμφιαλωτή.
4. Ο κατ' όγκο αλκοολικός τίτλος, ο οποίος θα αναγράφεται κατά μονάδα ή μισή μονάδα και δε θα είναι μικρότερος ή μεγαλύτερος κατά 0,2 % νοί του τίτλου που προσδιορίστηκε από την ανάλυση.
5. Ο αριθμός που αντιστοιχεί με τον κατ' όγκο αλκοολικό τίτλο θα ακολουθείται από το σύμβολο % νοί και θα αναγράφεται με χαρακτήρες ελάχιστου ύψους πέντε χιλιοστών του μέτρου (5 mm), αν ο ονομαστικός όγκος είναι μεγαλύτερος από 100 cl, τριών χιλιοστών του μέτρου (3 mm), αν ο ονομαστικός όγκος είναι ίσος ή μικρότερος από 100 cl και μεγαλύτερος από 20 cl και δύο χιλιοστά του μέτρου (2 mm), αν είναι ίσος ή μικρότερος από 20 cl.
6. Ο ονομαστικός όγκος, ο οποίος θα αναγράφεται σε λίτρα, εκατοστόλιτρα ή χιλιοστόλιτρα και θα εκφράζεται με αριθμούς, οι οποίοι θα συνοδεύονται από τη χρησιμοποιούμενη μονάδα μέτρησης ή από το σύμβολο της μονάδας αυτής, με ελάχιστο ύψος 5 χιλιοστά του μέτρου (5 mm) αν ο ονομαστικός όγκος είναι μεγαλύτερος από 100 cl, τριών χιλιοστών του μέτρου (3 mm), αν ο ονομαστικός όγκος είναι ίσος ή

μικρότερος από 100 cl και μεγαλύτερος από 20 cl και δύο χιλιοστά του μέτρου (2 mm), αν είναι ίσος ή μικρότερος από 20 cl.

7. Να αναγράφεται η ένδειξη «Κυπριακό Προϊόν» για ούζο που παράγεται στην Κύπρο.

ΟΡΟΙ ΣΥΜΦΩΝΗΘΕΝΤΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΥΟ ΧΩΡΩΝ

Σύμφωνα με τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας, για τα ποτά με γεωγραφική ένδειξη ισχύει ότι η παρασκευή και η εμφιάλωση γίνονται στον τόπο που υποδηλώνει η γεωγραφική ένδειξη.

Στον καν. (ΕΟΚ) 1576/89 όπως τροποποιήθηκε με την πράξη προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, αναφερόταν ότι το ούζο παράγεται αποκλειστικά στην Κύπρο ή αποκλειστικά στην Ελλάδα.

Το ούζο που παράγεται στην Ελλάδα θα εμφιαλώνεται στην Ελλάδα και αντιστοίχως, το ούζο που παρασκευάζεται στην Κύπρο θα εμφιαλώνεται στην Κύπρο.

Συνεπώς, δεν επιτρέπεται η αποστολή προϊόντος αρωμάτισης αιθυλικής αλκοόλης που προορίζεται για παρασκευή ούζου ή ούζου χύμα που προορίζεται για εμφιάλωση από την μια χώρα στην άλλη.

Δεν επιτρέπεται η συμπλήρωση της επισήμανσης του ούζου με τις γεωγραφικές ενδείξεις «Ελλάδας» ή «Κύπρου» ή συναφείς, όπως π.χ. «ελληνικό ούζο» ή «κυπριακό ούζο»

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΝΔΕΙΞΗ «ΟΥΖΟ»

α) Καταχωρισμένες στο Παράρτημα ΙΙΙ του καν. (ΕΚ)110/2008.

Ούζο Μυτιλήνης

Ούζο Πλωμαρίου

Ούζο Καλαμάτας

Ούζο Θράκης

Ούζο Μακεδονίας

Η επωνυμία πώλησης ούζο συμπληρώνεται με τις ως άνω γεωγραφικές ενδείξεις για τα προϊόντα που παράγονται και εμφιαλώνονται στις περιοχές που υποδηλώνονται από αυτές τις γεωγραφικές ενδείξεις.

Τα βασικά χαρακτηριστικά και η μέθοδος παρασκευής των προϊόντων αυτών παραμένουν αυτά του ούζου. Η μακρόχρονη παράδοση, ωστόσο, της παρασκευής τους σε συνδυασμό με τις ιδιαίτερες συνταγές των ποτοποιιών (τα «μυστικά») έχουν δημιουργήσει μια φήμη για τα προϊόντα αυτά στενά συνδεδεμένη με τη γεωγραφική τους καταγωγή, μια φήμη που αποτελεί βασικό στοιχείο αναγνωρισιμότητάς τους στην αγορά, όπως προκύπτει και από πλήθος ιστορικά στοιχεία.

Για τα δύο εξ αυτών (ούζο Μυτιλήνης και ούζο Πλωμαρίου) έχουν εκδοθή σε εθνικό επίπεδο υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες θεσπίζουν την συμπλήρωση της επωνυμίας πώλησης «ούζο» με τις αντίστοιχες γεωγραφικές ενδείξεις.

Συγκεκριμένα:

Για το ούζο Μυτιλήνης η υπ' αριθ. 3006716/772/0029/10-8-2004 απόφαση Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Για το ούζο Πλωμαρίου η υπ' αριθ. 3009419/1118/0029/10-8-2004 απόφαση Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

β) Αναγνωρισμένες σε εθνικό επίπεδο από την ελληνική νομοθεσία.

Η χρήση των γεωγραφικών ενδείξεων διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 της υπ' αριθ. 3010878/1396/0029/11-6-2003 απόφασης Υπουργού Οικονομίας & Οικονομικών.

Επίσης, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 9 του καν. (ΕΚ) 110/2008 οι επωνυμίες πώλησης μπορούν να συμπληρώνονται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις από άλλη γεωγραφική ένδειξη, υπό τον όρο ότι αυτό δεν παραπλανά τον καταναλωτή.

Στα πλαίσια αυτά ευρίσκεται υπό εξέλιξη η αναγνώριση σε εθνικό επίπεδο γεωγραφικών ενδείξεων, ως συμπληρωματικών της ένδειξης «ούζο».

Τα κριτήρια καθορίζονται στην ως άνω εθνική νομοθεσία και είναι σε συμφωνία με τα κριτήρια που τίθενται από την κοινοτική νομοθεσία.

Μέχρι στιγμής, έχει αναγνωρισθεί με την υπ' αριθ. 3020385/3220/0029/15-9-2009 απόφαση Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών η γεωγραφική ένδειξη «Καβάλας» για το ούζο που παράγεται και εμφιαλώνεται στο Νομό Καβάλας πλην της νήσου Θάσου.

ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΙΣ ΔΥΟ ΧΩΡΕΣ

Αρμόδιες εθνικές αρχές για την αναγνώριση των γεωγραφικών ενδείξεων των αλκοολούχων ποτών, είναι οι ακόλουθες:

α) Για την Ελλάδα:

Το Γενικό Χημείο του Κράτους, όπως ορίζεται συγκεκριμένα στην παράγραφο 2 του άρθρου 19 της υπ' αριθ. 3010878/1396/0029/11-6-2003 απόφασης Υπουργού Οικονομίας & Οικονομικών :

«2. α. Αρμόδιες αρχές για τη διασφάλιση και τον έλεγχο της τήρησης της προαναφερθείσας ειδικής (κάθετης) κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας ποιότητας στον τομέα των αλκοολούχων ποτών είναι οι Χημικές Υπηρεσίες του Γ.Χ.Κ. κατά την χωρική αρ-

μοδιότητα εκάστης, ασκούν δε προς τούτο διαρκή και συστηματικό έλεγχο στα αποσταγματοποιεία και ποτοποιεία και δειγματοληπτικά στις επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν από τα λοιπά Κράτη-Μέλη ή εισάγουν αλκοολούχα ποτά προσυσκευασμένα έτοιμα για άμεση ανθρώπινη κατανάλωση.

Πέραν τούτου, τα εν λόγω εργοστάσια υπόκεινται και σε τακτικό, τουλάχιστον άπαξ του έτους έλεγχο και επιθεώρηση, ως και σε εκτάκτους ελέγχους και επιθεωρήσεις κατά την κρίση των εποπτευουσών Χημικών Υπηρεσιών του Γ.Χ.Κ. ή όταν συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

β. Η αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Διεύθυνσης του Γ.Χ.Κ. ενημερώνει, καθοδηγεί και συντονίζει στις ενέργειές τους τις κατά το εδάφιο α' της παρούσας παραγράφου αρμόδιες αρχές, αλληλογραφεί δε με την αρμόδια υπηρεσία της επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αμοιβαία κοινοποίηση όλων των απαραίτητων για την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας στον τομέα των αλκοολούχων ποτών στοιχείων ως και με τις αρμόδιες αρχές ελέγχου των άλλων Κρατών-Μελών με τις οποίες συνεργάζεται για την αμοιβαία πληροφόρηση στα θέματα του εν λόγω τομέα.»

Το Γενικό Χημείο του Κράτους ορίζεται αρμόδια αρχή και ειδικότερα για την αναγνώριση των γεωγραφικών ενδείξεων σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου γ της παραγράφου 3 και στ της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του ν. 2969/2001, όπου προβλέπεται ότι οι όροι και η διαδικασία αναγνώρισης παραδοσιακών ονομασιών και γεωγραφικών επωνυμιών των αποσταγμάτων και των αλκοολούχων ποτών καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης (υπό τις παρούσες συνθήκες, της Διεύθυνσης Αλκοόλης, Αλκοολούχων Ποτών, Οίνου, Ζύθου) του Γενικού Χημείου του Κράτους.

β) Για την Κύπρο

Το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων όπως ορίζεται συγκεκριμένα:

I. στην παράγραφο 12 (ιβ) του Περι Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων Νόμου του 2004 (61/(1)2004): «12(ιβ) Το Συμβούλιο έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και καθήκοντα: τον έλεγχο της εφαρμογής των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που αφορούν την ονομασία, τη σήμανση, περιγραφή, παρουσίαση, συσκευασία, διαφήμιση, παρασκευή και προέλευση των αμπελοοινικών προϊόντων, αλκοολούχων ποτών, αρωματισμένων ποτών με βάση τον οίνο και αρωματισμένων κοκτέιλ αμπελοοινικών προϊόντων και τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για την προστασία των νόμιμων συμφερόντων των καταναλωτών και παραγωγών για την ομαλή λειτουργία της αγοράς» καθώς και

II. στην παράγραφο 31(1) της Κανονιστικής Διοικητικής Πράξης Κ.Δ.Π. 282/2001 (Αλκοολούχα ποτά) που εκδόθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο της Κυπριακής Δη-

μοκρατίας, όπου ανατίθεται η τήρηση των εν λόγω Κανονισμών (ΚΔΠ283/2001), στο Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων.

Το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων αποτελεί διαπιστευμένο φορέα επιθεώρησης σύμφωνα με το πρότυπο ISO 17020:2004 και όλοι οι έλεγχοι που διενεργεί είναι σύμφωνοι με το εν λόγω πρότυπο.

Το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων, σύμφωνα με τις εξουσίες που του παρέχονται από τους προαναφερθέντες νόμους:

I. Ασκεί τακτικούς ελέγχους σε οινοπνευματοποιεία, ποτοποιεία, εισαγωγείς και μεταπωλητές αλκοολούχων ποτών. Οι έλεγχοι αφορούν στη δειγματοληψία προϊόντων για χημική ανάλυση καθώς και έλεγχο στη σήμανση.

II. Πραγματοποιεί έλεγχο των βιβλίων των επαγγελματιών του τομέα.

III. Τηρεί μητρώο επαγγελματιών του τομέα.

IV. Εξασφαλίζει τον έλεγχο και την προστασία των αλκοολούχων ποτών κατά την κυκλοφορία τους με επίσημα εμπορικά έγγραφα.

V, Αλληλογραφεί με την αρμόδια υπηρεσία της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κοινοποίηση όλων των απαραίτητων για την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας στον τομέα των αλκοολούχων ποτών στοιχείων ως και με τις αρμόδιες αρχές ελέγχου των άλλων Κρατών-Μελών με τις οποίες συνεργάζεται για την αρμόδια πληροφόρηση στα θέματα του εν λόγω τομέα.